

Sygn. akt II CSK 70/16

POSTANOWIENIE

Dnia 3 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa I. Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.
przeciwko B. Spółce
z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 3 sierpnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 23 czerwca 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę
1.800 (jeden tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik pozwanej B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 23 czerwca 2015 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne autor skargi kasacyjnej sprowadził do dwóch pytań: „czy dla przyjęcia solidarnej odpowiedzialności inwestora na zasadzie określonej w art. 647¹ § 5 k.c. wystarczająca jest wiedza o zakresie prac wykonywanych przez podwykonawcę czy też konieczną przesłanką skuteczności zgody inwestora na zawarcie przez wykonawcę umowy z podwykonawcą o wykonanie zadań wchodzących w zakres umowy o roboty budowlane (647¹ § 1 k.c.), warunkującą zastosowanie art. 647¹ § 5 k.c., jest jego wiedza o zakresie przede wszystkim finansowym odpowiedzialności wykonawcy” oraz „czy obowiązek czynienia starań o udostępnienie istotnych postanowień umowy o podwykonawstwo, w sytuacji gdy inwestor nie zna treści umowy zawartej pomiędzy wykonawcą

i podwykonawcą obciąża w świetle art. 647¹ k.c. inwestora czy też to podwykonawca w celu zapewnienia skuteczności dorozumianej zgody na zawarcie umowy podwykonawczej zobowiązany jest czynić starania o umożliwienie inwestorowi pozyskania tej wiedzy”. Autor skargi kasacyjnej podniósł ponadto, że wykładnia art. 647¹ k.c. budzi poważne wątpliwości interpretacyjne, które prowadzą do rozbieżności w orzecznictwie sądowym.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego różnią się od przesłanek, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Ten sam problem nie może być istotnym zagadnieniem prawnym, które z założenia charakteryzuje się nowością i jednocześnie stanowić przedmiot rozbieżnej wykładni w orzecznictwie bądź wypowiedziach doktryny (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, nie publ., z dnia 30 września 2014 r., III SK 2/14, nie publ.). Z przedstawionych w skardze kasacyjnej pytań, ich uzasadnienia oraz przepisów, na tle których zostały sformułowane wynika, że autor skargi obie przesłanki potraktował zamiennie.

Odnosząc się do występowania w sprawie przesłanki, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy przypomnieć, że przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem o charakterze prawnym powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, a którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/2013, nie publ.). Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżność w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.).

Zagadnienia sformułowane w skardze nie spełniają powyższych wymagań zarówno w odniesieniu do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 jak i z pkt 2 k.p.c. Kwestie przedstawione w skardze kasacyjnej nie są bowiem zagadnieniem nowym. Obszerny wywód prawny pełnomocnika pozwanej wskazuje, że kwestie ujęte w przedstawionych pytaniach były wielokrotnie i szczegółowo omawiane w doktrynie i licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego. Nie można więc przyjąć, że w sprawie wystąpiło zagadnienie prawne w przywołanym rozumieniu.

Odnosząc się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. należało zauważyć, że autor skargi kasacyjnej właściwie zidentyfikował, że kwestie te były co prawda przedmiotem pewnych wątpliwości w orzecznictwie sądowym, ale zostały już wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W uchwale tego Sądu z dnia 17 lutego 2016 r. III CZP 108/15 (Biuletyn Sądu Najwyższego 2016 nr 2, s. 7) przyjęto, że „skuteczność wyrażonej w sposób dorozumiany (art. 60 k.c.) zgody inwestora na zawarcie przez wykonawcę umowy o roboty budowlane z podwykonawcą jest uzależniona od zapewnienia mu możliwości zapoznania się z postanowieniami tej umowy, które wyznaczają zakres jego odpowiedzialności przewidzianej w art. 647¹ § 5 k.c.”. W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy wskazał również, że możliwość uzyskania przez inwestora wiedzy o treści umowy należy rozumieć jako stworzenie mu realnej możliwości, a więc takiego stanu w którym jedynie od woli inwestora będzie zależało, czy zapozna się z treścią umowy. Należy zauważyć, że przyjęta w zaskarżonym orzeczeniu wykładnia nie odbiega od zajętego w uchwale stanowiska. W uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wskazano, że od pozwanej, która wiedziała o rekomendacji co do podwykonawcy i ją zrealizowała, zależało, czy będzie czynić starania o udostępnienie jej istotnych postanowień umowy o podwykonawstwo. Oznacza, to że Sąd Apelacyjny przyjął, że pozwana miała nie tylko hipotetyczną możliwość zdobycia informacji w wyniku własnej aktywności, ale tylko od jej woli zależało, czy zapozna się z treścią umowy.

Brak jest zatem podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa, ponieważ Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie a stanowisko przyjęte w zaskarżonym orzeczeniu pozostaje z tym poglądem zgodne.

Szczegółowa analiza skargi kasacyjnej oraz przywołane już argumenty prowadzą do wniosku, że w sprawie nie wystąpiła także przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przyjęty w zaskarżonym wyroku pogląd prawny nie jest sprzeczny z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami oraz z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć. Także pozostałe przedstawione w skardze argumenty nie potwierdzają tezy, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analiz oraz, że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek powódki zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 6 pkt. 6 zw. z 13 ust. 4 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).